

Pestprotocol

Samen spelen is ons doel

Inhoudsopgave

Inleiding	3
<i>Uitgangspunt</i>	3
<i>Wat is pesten?</i>	3
<i>Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn</i>	3
<i>Signalen</i>	3
<i>Voorwaarden</i>	4
Hoofdstuk 1: Hoe gaan we om met pesten?	5
<i>Hoe wil het team van de St.Gerardus hier mee omgaan?</i>	5
<i>Afspraken</i>	5
<i>Regels die in de klas aan de orde komen</i>	6
Hoofdstuk 2: Stappenplan	7
<i>Aanpak van pestgedrag in stappen</i>	7
<i>Consequenties</i>	7
Hoofdstuk 3: Begeleiding	9
<i>Begeleiding van de gepeste leerling</i>	9
<i>Begeleiding van de pester</i>	9
Hoofdstuk 4: Adviezen voor ouders	10
<i>Ouders van gepeste kinderen</i>	10
<i>Ouders van pesters</i>	10
<i>Alle andere ouders</i>	10
Bijlage 1	11

Inleiding

Uitgangspunt

Het team van de St.Gerardusschool streeft ernaar dat alle leerlingen zich veilig voelen op school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Pesten kan op iedere school voorkomen, ook op onze school. Vanwege het feit dat we dit als school serieus willen nemen, hebben we een pestprotocol vastgesteld. In dit pestprotocol hebben we vastgelegd wat we doen als er gepest wordt.

Wat is pesten?

Er is een groot verschil tussen plagen en pesten.

Plagen is vaak incidenteel, onbezonnen, grappig bedoeld of spontaan gedrag. Met andere woorden het is eerder een onschuldige eenmalige activiteit waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurige karakter ontbreekt hier.

Wanneer een leerling echter **gepest** wordt, betekent dit dat hij continue het slachtoffer is van pesterijen. We kunnen dan spreken van voortdurend, opzettelijk en voor de buitenwereld meestal verborgen gedrag dat gericht is op één bepaald persoon.

Het pestprobleem draait niet alleen om de pester en het gepeste kind. Op de achtergrond is er een zwijgende groep kinderen bij betrokken. Zij vormen het publiek voor de pester, waaraan hij zijn succes afmeet. Er zijn echter ook kinderen die pesten afkeuren, maar zich er niet mee bemoeien. Daarnaast spelen uiteraard de ouders een rol. Zij worden dagelijks geconfronteerd met een emotioneel beschadigd kind of krijgen thuis stoere verhalen te horen. En dan is er de leerkracht. Hij heeft de groep, pesters en gepeste kinderen, elke dag in de klas en kan iets doen aan de veiligheid van alle kinderen die aan hem of haar zijn toevertrouwd.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Signalen

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven

- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- pesterijen via internet / chatten
- lichamelijke klachten

Bovenstaande lijst kan nog worden uitgebreid. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm (van ouders en leerkrachten) overschrijden.

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Om pesten vroegtijdig en goed te kunnen signaleren en aanpakken volgt het hele team van de St.Gerardusschool in schooljaar 2011-2012 de kanjertraining. De kanjertraining is een sociale vaardigheidstraining die klassikaal ingezet kan worden.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Er zijn voor de school twee vertrouwenspersonen aangesteld voor de leerlingen. Er is bewust gekozen voor twee personen, omdat een kind dan zelf kan bepalen bij wie het zich het veiligst/prettigst voelt. Tevens ontstaat hierdoor de mogelijkheid naar de ander te gaan bij afwezigheid van de eigen vertrouwenspersoon.

Contactgegevens vertrouwenspersonen leerlingen:

Linda Hollander

Vinnie Jacobsen

Hoofdstuk 1: Hoe gaan we om met pesten?

Hoe wil het team van de St.Gerardus hier mee omgaan?

- Op school willen we regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde stellen. Daarbij kunnen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde komen. Wij gebruiken één keer per week bij het bespreken van sociale omgangsvormen de methode Kinderen en hun sociale talenten. Daarnaast maken we gebruik van SCOL (vanaf schooljaar 2012-2013 van ZIEN) en de methode trefwoord. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar, kringgesprek, poppenkast en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Afspraken

- **Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken.**
Je mag niet klikken, maar..... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
- **Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.**
Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- **Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie.**
Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. Directie, leerkrachten en ouders hebben de intentie het probleem in overleg op te lossen.

Afspraken die in de klas aan de orde komen en ook schoolbreed de aandacht zullen krijgen zijn:

- Wij luisteren naar elkaar.
- Wij beoordelen niemand op zijn uiterlijk.
- Wij sluiten niemand buiten.
- Wij zitten niet ongevraagd aan de spullen van een ander.
- Wij komen niet aan een ander als de ander dat niet wil.
- Wij lachen elkaar niet uit.
- Wij noemen elkaar alleen bij de voornaam en geven elkaar geen bijnamen.
- We roddelen niet over elkaar.
- Als je kwaad bent, ga je niet slaan, schoppen, etc.
- Probeer eerst samen te praten of ga anders naar de juf of meester.
- Wij laten elkaar met rust en bemoeien ons niet met andermans zaken.
- Wij kiezen geen partij bij een ruzie. Je kunt beter naar de juf of meester gaan.
- We bedreigen elkaar niet.
- Vertel de meester of juffrouw wanneer je zelf of iemand anders gepest wordt.
- Blijft de pester doorgaan, weer tegen de juf of meester zeggen.
- Als je gepest wordt, praat er dan ook thuis over. Je moet dit niet geheim houden.
- Nieuwe klasgenoten vangen we goed op.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde **schoolregels**, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zgn. **groepsregels**.

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Hoofdstuk 2: Stappenplan

Aanpak van pestgedrag in stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Dit wordt door de leerkracht in de klas besproken. Hoe los je samen ruzies op?

Bijvoorbeeld door de kinderen te leren om "ik"-boodschappen te gebruiken. "Ik vind het niet fijn dat je zo tegen mij doet" of "Ik wil dat je daarmee stopt".

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie consequenties) en er volgen dus sancties. Er wordt van elke ruzie/pesterij een notitie gemaakt in Parnassys in categorie 16 : incidentenregistratie. Tevens laat de leerkracht de leerlingen de vragenlijst voor kinderen (bijlage 1) invullen, om zo tot een helder beeld te komen.

Consequenties

Als blijkt dat stap 1 t/m 3 geen resultaat geeft voor het gepeste kind volgen er sancties. Deze aanpak wordt uitgevoerd zolang het nodig is. De ouders worden regelmatig op de hoogte gesteld van het verloop daarvan.

Fase 1

- Time-out op een vast afgesproken plaats (in de klas met werk).
- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem (bijvoorbeeld aan de hand van de 5 W's) . Hij/zij schrijft een verhaal over de toedracht van de ruzie. De leerkracht schrijft daaronder zijn commentaar. Het schrift gaat mee naar huis ter ondertekening door de ouders.
- Gesprek: bewustwording van wat het met het gepeste kind doet.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Er kan ook gewerkt worden met een stickerkaart.

- Bij de derde melding worden de ouders van pester en het gepeste kind over de ruzies en pesterijen benaderd. De leerkracht probeert samen met de ouders te werken aan een bevredigende oplossing.
- Het gedrag wordt besproken met de directeur. In overleg met MIB wordt de leerling ingebracht tijdens een leerlingbespreking.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders van beide partijen, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. In Parnassys is hetgeen de school heeft ondernomen vastgelegd.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld zoals schoolmaatschappelijk werk, de schoolbegeleidingsdienst of de schoolarts van de GGD.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. We volgen het beleid van de SKOD m.b.t. verwijdering / schorsing.

Hoofdstuk 3: Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Hulp inschakelen: sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest en belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD,

Hoofdstuk 4: Adviezen voor ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en beloning kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport (b.v. teamsport).
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 1

Vragenlijst voor kinderen

1. Ik zit in groep -----
2. Ik ben een
0 een jongen
0 een meisje
3. Hoe vaak ben je dit schooljaar gepest ? 0 ik ben dit schooljaar niet gepest
0 1 of 2 keer
0 regelmatig
0 1 keer per week
0 verschillende keren per week
4. Hoe vaak voel jij je alleen op school? 0 nooit
0 1 of 2 keer
0 regelmatig
0 1 keer per week
0 verschillende keren per week
5. Hoe vaak heb je dit schooljaar andere leerlingen gepest ? 0 ik heb dit schooljaar niet gepest
0 1 of 2 keer
0 regelmatig
0 1 keer per week
0 verschillende keren per week
6. Waar ben je gepest ?
0 ik ben dit schooljaar niet gepest
0 op de speelplaats
0 in de klas tijdens de les
0 in de klas tijdens de pauze
0 in de gang(en)
0 op weg van/naar school
0 anders -----
7. Op welke wijze ben je gepest ? 0 ik ben dit schooljaar niet gepest
0 ik ben alleen geplaagd
0 ik ben geschopt en geslagen
0 ik ben bedreigd
0 ik ben uitgescholden en uitgelachen
0 er zijn dingen van mij beschadigd
0 anders -----
8. In welke klas zit(ten) de leerling(en) die jou pesten ?
0 ik ben dit schooljaar niet gepest
0 in mijn klas

- 0 in een klas van het zelfde jaar
- 0 in een hogere klas
- 0 in een lagere klas
- 0 in verschillende klassen

Deze lijst is samengesteld op basis van de Klasgenoten Relatie Vragenlijst (dr. C.F.M. van Lieshout).